

DEBRECZEN.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni-vidéki „függetlenségi párt” közlönye.

Megjelen hetenkint ötször: hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

saját dalműveinek előadására... aug. 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

GUJABB. aug. 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

berői hirdetés. aug. 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Augusztus 20. A kiállítás ma d. e. helyesen meggyittatott.

Évnyegyedves államháztartási kimutatás.

A kormány hivatalos közlönye megadta a jelen év második negyedéről szóló állambevételek és kiadások kimutatását.

Ezen kimutatás szerint a pénzügyminiszter bevett 44.411.332 forintot, kiadott 50.359.107 forintot, tehát 5.947.867 forinttal többletet, mint a mennyi bevett.

A kimutatás számtételei szerint, egy év óta ugyanannyi idő alatt a bevételek 4.487.618 forinttal szaporodtak, a kiadások pedig 3.716.379 forinttal apadtak, és így 8.203.998 forintnyi javulás állott volna be.

A kimutatásra adott felvilágosításokból kitünik, hogy az egyes adók a múlt év második negyedéhez képest kedvezőbben folytak be 2.709.382 forinttal.

Különös emelkedést látszik mutatni az évnyegyedben a bélyeg és jövedéki jövedelmek. A bélyeg 174.205 forinttal, a jövedéki pedig 545.258, a kettőt együtt 719.463 forinttal kedvezőbb.

Ellenkezőleg a sőjvédek, mely évnyegyedről évnyegyedre apad. A múlt évnyegyedben a sőjvédek 271.855 forinttal az azt megelőző évnyegyedéhez képest; a második negyedévben ismét apadt 41.000 forinttal, tehát eddig a sőjvédek bevétel az évben a múlt év első feléhez képest kedvezőlenebb 312.000 forinttal.

A bányászattal és a pénzveréssel 1.114.599 forintnyi emelkedés mutatkozik.

Az államvasutak és gyárak jövedelme is 74.025 forintnyi emelkedést tüntet fel.

Ezen kimutatás tételei, ha afelett csak egy könnyűedő átsiklanánk, hazánk pénzügyi helyzetét kétségkívül oly szinten tüntetnek fel, mely teljesen javulást mutat. Hanem ha a dolgok közelebből és alaposan kezdjük vizsgálni, azonban kiderül, miszt a pénzügyi kimutatott javulásnak komoly értékét nagyon lezállítja az évnyegyed, hogy az egyes adók bevételének, többlet kimutatásánál, feltűnő jelenség az, hogy annak behajtására a múlt évnyegyedénél 232.438 forinttal fordított több, tehát a behajtás erélye fokozottabb csak, de az adóképesség nem javult, mert a fogyasztási adók-nálzászerint kimutatott jelentékeny apadás mutatkozik, mely önkéntesforma természetű bíró adó nem volna pedig meggyőződésséknél szerint a nép adóképességének hőmérője.

Minden kétséget nélkülöz tehát azon állításnak, hogy az egyes adók 3 milliónyi többletet a múlt évnyegyed felett a behajtás kérelhetetlen szigorja idézte elő.

A sőjvédek negyedéről negyedre való apadásának magyarázatát pedig abban találja az illető miniszter, hogy a sőjvédek költsége emelkedett. De mi ez csak részben fogadhatjuk el, mert ezen bevétel csökkenésének okát valóságossággal az 1875-ik évi sóáremelési tör-

A „DEBRECZEN” tárczája

A VÉDTELENEK.

Elbeszélés.

Írta: Schwarcz Mária Zsófia.

(2-ik folytatás).

Tizenöt évvel később.

A kandallóban vidám tűz pattog, s rézlámpa világítja be a szobát. Alva az asztalnál ül és varr. A beteg mellett egy széken az ifjú foglalt helyet.

— Miként érzi magát ma este, Holm asszony? — Sokkal jobban, Erneszt ur. Nem tudom szóval kifejezni mély hálámat mindazokért, miket értünk től az azóta jóságért, mit Ön akkor gyakorolt, midőn jószágomra orvosi segítséget s minden lehetőséget megszerezte.

vénynek tulajdonítjuk, a mely a népek a legszükségesebb élelmi czikk megszerzését tette nehezé.

A bányászattal és pénzveréssel mutatkozott 1.114.599 forintnyi emelkedést is nagyon gyengének tartjuk, ha megfontoljuk azt, hogy az első negyedévi eredmény a múlt év első negyedéhez képest 1.316.912 forintnyi veszteséget eredményezett, holott ebben 600.000 forint értékű már a múlt évnyegyedben leteztet, nyers ércérték összeg is beszámítva van, mely pedig pozitív jövedelmeként nem szerepelhet.

Az államvasutak és gyárak jövedelmének 74,025 forintnyi emelkedésére nézve pedig meg kell jegyezni, hogy e tétel a múlt negyedévben 56,000 forintnyi keveslettel mutatott s így a két eredmény az év eddigi felében, egymást felémeszt.

Igy és nem másként állván a pénzügyi dolgok, eszünkbe jut a pénzügyminiszter ur 1875-ik év szeptember 20-án tartott nevezetes pénzügyi exposéja, melyben azzal biztatott, hogy 26 milliónyi többletet fog kimutatni ez évben.

De e helyett a többlet helyett a múlt évnyegyed 30 millió deficiittel zárdott le, melyből 5 millió különböző tétel szerint levonatván, még 25 millió deficiit megmaradt. Arra nézve tehát, hogy a pénzügyminiszter által kikiáltásba helyezett 26 milliónyi évi többlet bejőjjön, a most felolvt évnyegyedben 17 milliónyi többletet kellett volna elérnie, de ahelyett, mint látjuk 5.947.867 forintnyi deficiit produkál. A dolgok sorát lehető optimistikus szempontból tekintő „Hon” is azt jövendöli, hogy az 1876-ik évben államháztartásunk mintegy 24 millió forint deficiittel fog záródni.

Mindezekből pedig az a szomorú tanúság, hogy a jelen rendszerben lévő a gyökeres hiba, annak megváltoztatása előtt valóságos és lényeges pénzügyi javulást eszközölni akarni, a jámbor óhajások közé tartozik.

T. D.

— Azon alkalommal, midőn írja az „Egy” Gőnczi Pál m. tanácsos ajánlatára Vajna Sándor ref. gym. igazgató nevezetett ki Háromszék és Brassó tanfelügyelőjévé. Fabius Maximus a következő érdekes fogadást tette: ha Gőnczi Pál ur két hét alatt (sept. 7-ig) képes lesz Vajna Sándor tanfelügyelő ural az ötödik gym. osztály tanfegyéből és a pedagógiai-órák egy óttagu bizottság sikerrel leteltetni: én fizetek egy tetszés szerinti jétékony czérra ötszáz frtot, ellenesben fizessen Vajna Sán. a sepi-szentgyörgyi tüzoltók javára csak 100 frtot. — A bizottság három tagját ő választhatja ki.

— A Nikolsburg és Bécs közti területen e hó 28-án kezdődnek a nagy hadgyakorlatok s szeptember 7-ig fognak tartani. E gyakorlatok körül-beül 40.000 ember vesz részt. A főhadiszállás Felsőbergbe lesz, Arthur angol kir. herczeg is jelen lesz angol tisztek kíséretében.

— A belügyminiszterium rendelete értelmében a szerb menekültek Tolnagereket követő közönségeiben fognak elhelyeztetni: N.-Boly, Szt.-Király, Szt.-Lőrincz, Mágos, Pécsvárad, Belye, Kopács, Csuzsa, Keő, N.-Harsány, Patacs,

Ürögh és Vaiszló helységekben. A rendelet szerint minden menekültet, férfút 10, gyermeket pedig 5 krral kell segíteni a megyei pénztárból. Gondoskodnia kell továbbá a megyének arról is, hogy e menekültek jövedelmét munkát kapjanak.

— A hivatalos lap következő legfelsőbb elhatározást teszi közzé: „A belügyminiszterium vezetésével megbízott magyar miniszter-elnököknek az 1876. évi XX. és XXXIII. törvények folytán tett előterjesztésére Conrad Mór szász ispán ezen állásától felmentem, Wächter Frigyeszt Szebenmegye főispán-jává kineveztem, s egyúttal őt a szász ispáni címmelem is felruházom. Kelt Laxenburgban, 1876. évi aug. hó 8-kan. Ferencz József s. k. Tisza Kálmán, s. k.

— Az üresedésben lévő kassai püspökségére a „Nemz. Hir.” értesítése szerint Rómer Flóris apát és akadémiai tag fog kineveztetni.

— A községi és körjegyzők országos értekezlete tegnapelőtt d. e. 9-kor a pesti megyéhez termében megnyitották. A napirend első tárgyat egy országos községi jegyzői egyetnek alakítása képezte, mire nézve határozatilag kimondotta az értekezlet, hogy az egyetnek megalkotását elvielig elfogadják, továbbá, hogy Dobozó községi jegyző által készített alapszabály tervezetet a központi bizottsághoz utassák, mely azt még a delutáni órákban tárgyalás alá venen, a közelebbi ülésben véleményes jelentését az értekezlet elé terjesztendő. (K. N.)

Minő magatartást kövessen a porta az igazság és jog elvének megfelelően Szerbiát iránt?

Ez czime egy nagy figyelmet érdemlő cikknek, mely a konstantinápolyi „Iltahad” török nyelven kiadott lapban jelent meg. A cikk, mely a török kormány nézetét tolmácsolja, ezeket mondja:

„Az egyezmények, melyek Szerbiának kiváltságait s önkormányzatát biztosítják, a császári kormány elleni lázadás ténye által megszegtek. Az egyezmények ez országok azt szabták elő, hogy mindenkor, midőn panaszosa van a fényes porta ellen, a nagyhatalmakhoz forduljon. Szerbia a nagyhatalmak tanácsa és előterjesztési daczára lábbal tapodta minden kötelezettségét. Ebből az következik, hogy az ekkép alapjáiban megsértett egyezmények, ipso facto megszűntek. A kérdés, mely ebből keletkezik, in-már az: Hogyan használja föl a porta, mint győző fél jogát, hogyan járjon el Milán fejedelemmel szemben, ki mint a szerb elvtárs ezek tetteit értelel?

A kérdést így felelőltva, könnyű megmondani. A fényes porta megszüntetheti Szerbiát. E tartomány négy kerületet a földrajzi fekvés szerint Nis-Widdin vagy Jeni-Bazár kormányzóságokkal egyesíthet. A maradvék „Belgrád vilájejt”, elnevezésű külön tartománygyá szervezhető. Ez a szétdarabolás talán Európa beavatkozását fogja előidézni. E lehetőség. De ez a beavatkozás, ha a jogot és az igazságot tartja szem előtt, nem ellenezheti Szerbia kiváltságainak és önkormányzatának megszüntetését.

Senki sem fogja azt mondhatni, hogy Szerbia méltó a kiváltságokra, melyeket a portál és Európával szemben oly rosszul használ föl. Különben — folytatja az „Iltahad” — örömmel constatálható, hogy a skulptina tagjainak többsége a háboru ellen nyilatkozott s a béke híveit folyton szaporodnak. E tényállást megmondolva s ha be lehetne bizonyítani, hogy a szerb nemzet a lázadásért nem felelős, az úgy más fordulatot venne.

Mindenekelőtt Milán fejedelemet lehet elítélni s mint lázadót megbüntetni. A mi a szerb népet illeti, ez a győző fél kegyelmét köteles kikérni. De a császári kormány ez esetben nem hagyhatja figyelmen kívül, hogy a szerb nem tudtak fejedelmeknek ellenállani, a

ki őket a lázadásba sodorta. Pedig a nemzet ezt megtehette volna. Azért a császári kegyelem és elnézés határai szűkre lesznek szabva. Ha általában kegyelmet akar a szerbek iránt gyakoroltatni, visszaállíthatja e tartományokban az egykori vajda-kormányzat. Szerbiának jövőre hadserege nem lehet. Az összes megerősített helyek, valamint a határőrzés Ausztria-Magyarország felé a császári csapatokra bízandó. Legfőlebb az engedhető meg a szerb vajdának, hogy a rendőri ügyekre kis csendőr-csapatot tartson.

A rendes igazságszolgáltatást ő fogja kezelni, de főben járó ügyek Konstantinápolyban fognak eldönteni. A porta fenntartja magának, hogy a vajdát letehesse, s a nemzet bizalmi férfialval újat választasson. Egészben véve — írja a „Iltahad” a kérdés megoldásának csak két módja van: Szerbia átalakítása vilájejé, vagy ha a szerb nemzet a győző fél kegyelmét kéri, a vajda-kormányzás régi rendszerének visszaállítása.” Végül a lap azon meggyőződését fejezi ki, hogy Európa csatlakozni fog a porta ezen nézeteihez.”

A harcztérről.

(N. H.) Minden fel arra mutat, hogy a törökök mégsem fognak egyszerűen elkerülni az alexináci vonalat, mint a legközelebbi hadi mozdulatokból a legnagyobb valószínűség szerint sejteni lehetett. Most úgy áll a dolog, hogy a Morava völgyében összesorult szerb seregeket két oldalról fogja közbe a török haderő: a zajicsári és knjazeváci vonalról s délről Nis felől. Osman basa a zajicsári uton nyomul előre megerősített hadával s Boljeválnál már szembe is találta Lesjanint, ki aligba lesz képes öt feltarthatni utjában, melynek célja Paracsin. — Achmed Ejub Knjazevából hatol befelé, és saját harcéri tudósítók távirati értesítése szerint, Derwenten és Lalincin keresztül nyomul előre, s már Raavit is elérte, hova főhadiszállását átette. Ez operáció célja nem lehet más, mint egyfelől Banját oldalról fenyegetni, s ezáltal a szerbekre nézve strategice tarthatatlanná tenni, másfelől pedig az alexináci szerb poziciót keletről is megtámadni. Mert Saib basa vilé a korai táviratok már kétszer bevették Krusevacot, délről tör előre egyenesen Alexinác felé, s a jastrebaei határt átlépve, a supovác tesiaci ut-vonalban már össze is ütközött a szerbekkel, jóllehet az egész csak aféle előrsi csetepaté lehetett, melyben a szerbek — szerb hírek szerint — pillanatnyilag elnyerték a török előrsők fölött, kiknek száma egy harmadát tette Protics szerbjeinek, kik az utat elládták, lévén ezek 6000-en, a törökök pedig mindössze is két ezeren. A mándorhehvéri „hivatalos” természetesen e kis előrsi összütközést is csatává fújta föl, s retentő büszkén hirdeti a világnak, hogy Supovácnál 20.000 törököt vertek meg. Pedig talán a 2000-nek megerősítése 6000 szerb által is csak hazugság.

E három hadtest nyomul tehát előre a Morava völgyé felé, mely tehát nevezetes dolgoknak lesz a színtere. A törökök előnye kétségben van, a törökök pedig mindössze is kétfelől megerősítést kapnak: az egyik oldalról katonák állítanak Osman, Ejub és Saib basáknak a többször győzelmek által verszemet kapott, s lelkesült 100.000-re meglévő havisal szembe állítani, de főleg azért, mivel a szerbek mintegy közbe fogva három oldalra kénytelenek frontot csinálni, s mig öök külső segélyt nem remélhetnek sehonnan, — hacsak Csolak Antics meg nem szökhetik Derwis basa előle, addig a török csapatok minden nap új meg új megerősítéseket várnak és nyernek.

E megerősítések közt jelentékeny számot tesznek az Ázsiából jövő seregekben jövő sereken kívül a most szervezett bolgar basi-bozúk is. Widdinben állítják össze ezek zászlóaljait, melyek gyűllyal is el lesznek látva. S nehogy e csapatok rendetlenkedésre adják magukat, szigorú sőt tekintetével; — s en ugyanazon felelmet érzetem, mint gyermekévében. Nekem, egy eüedével: eltérnek, kinek a vig, deaként meg élen emekkezeten van, s csak a szabadságot s függetlenséget ért rajongok, nekem kellett most az arisztokratikus elöteleket ama házajába átvetnem.

Szokva a szitkozódások, donányzás s deakcsinyekhez, úgyek le most egy leány tanitani. Valóban, ez úgy tünik fel előttem, mintha egyenesen a pokolba vezetne. Ha legalább én is, kinek egy szer-mászor kedvemre megoldhatnák; de egy leány! E gondolatnál egészen rossz kedvű lettem.

Este nyolcz órakor robogott be kocsink Helenaforok kapuján. A lépcsőn egy inas fogadott, két nagy elegáns terembe vezetett, mely számomra lakhelyül volt kijelölve, s tudata miszerint a báró ur beszélni óhajtat velem, mihielyt rendben lesznek.

Fogaim között szitkozódtam azért, hogy, mintán egész napon át utaztam, kényeszerű legyek most állítózni; de a deaknak halgatni kellett. A lehető leggyorsabban bevégeztem öltözömet s szallat ama dicsereté méltó elhatározást tettem, hogy tanítványomat kiálthatatnának fogom találni. Midőn teljesen rendben valék, az inással a báróhoz vezetettém magam. (Folyt. köv.)

— Este nyolcz órakor robogott be kocsink Helenaforok kapuján.

A lépcsőn egy inas fogadott, két nagy elegáns terembe vezetett, mely számomra lakhelyül volt kijelölve, s tudata miszerint a báró ur beszélni óhajtat velem, mihielyt rendben lesznek.

Fogaim között szitkozódtam azért, hogy, mintán egész napon át utaztam, kényeszerű legyek most állítózni; de a deaknak halgatni kellett. A lehető leggyorsabban bevégeztem öltözömet s szallat ama dicsereté méltó elhatározást tettem, hogy tanítványomat kiálthatatnának fogom találni. Midőn teljesen rendben valék, az inással a báróhoz vezetettém magam. (Folyt. köv.)

— Este nyolcz órakor robogott be kocsink Helenaforok kapuján.

A lépcsőn egy inas fogadott, két nagy elegáns terembe vezetett, mely számomra lakhelyül volt kijelölve, s tudata miszerint a báró ur beszélni óhajtat velem, mihielyt rendben lesznek.

Fogaim között szitkozódtam azért, hogy, mintán egész napon át utaztam, kényeszerű legyek most állítózni; de a deaknak halgatni kellett. A lehető leggyorsabban bevégeztem öltözömet s szallat ama dicsereté méltó elhatározást tettem, hogy tanítványomat kiálthatatnának fogom találni. Midőn teljesen rendben valék, az inással a báróhoz vezetettém magam. (Folyt. köv.)

— Este nyolcz órakor robogott be kocsink Helenaforok kapuján.

A lépcsőn egy inas fogadott, két nagy elegáns terembe vezetett, mely számomra lakhelyül volt kijelölve, s tudata miszerint a báró ur beszélni óhajtat velem, mihielyt rendben lesznek.

Hirdetési díj: Ötötásos petitsorát 5 kr. Nagyobb terjedelmű, mint szinten több izbeli hirdetések, alku szerint a legolcsóbb árért. Bélyegdíj: minden bejáratért külön 30 kr. „Nyilt-tér”-en megjelölt költemény ötötásos sora 15 kr. Név- vagy bérmentemmel behatárolt hirdetések nem vétetnek tekintetbe — Ugy-sintén kéziratos nem adatnak vissza.

